

**TOETSINGSADVIES OVER HET MILIEUEFFECTRAPPORT
GLASTUINBOUWLOCATIES NOORD- EN MIDDEN LIMBURG**

27 MAART 2001

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. OORDEEL OVER HET MER EN AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING.....	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Meest milieuvriendelijk alternatief (mma)	2
2.3 Toepassing vergelijkingsmethoden	3
2.4 Habitatsoorten.....	3
2.5 Autonome ontwikkeling	4
2.6 Grondwaterstandverlagingen.....	4
2.7 Evaluatieprogramma.....	4

1. INLEIDING

De provincie Limburg heeft het voornemen de glastuinbouw in de omgeving van Venlo, conform het Structuurschema Groene Ruimte, te ontwikkelen. Daartoe zal een afweging van locaties plaatsvinden voor projectmatige vestiging van glastuinbouw. De geselecteerde locaties zullen in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) worden vastgelegd als zogeheten "projectvestigingen glastuinbouw". Gedeputeerde Staten van Limburg hebben besloten een milieueffectrapportage(m.e.r.)-procedure te starten omdat bij projectmatige vestiging voor glastuinbouw wordt uitgegaan van een totale oppervlakte van ca. 250-500 ha. Het is daarom waarschijnlijk dat specifieke locaties de drempel voor de m.e.r.-plicht van 100 ha zullen overschrijden.

Bij brief van 20 december 2000¹ hebben Gedeputeerde Staten van Limburg de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 24 januari 2001 ter inzage gelegd².

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat over een essentiële tekortkoming in het MER, waarvoor de Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen alvorens de besluitvorming doorgang kan vinden;
- informatie bevat over de inhoud van het MER die van belang is voor de besluitvorming en waarover zij een aanbeveling doet in het advies.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁵, zoals vastgesteld op 25 januari 2000;
- op eventuele onjuistheden⁶;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁷.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aan-

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

⁵ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁶ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁷ Wm, artikel 7.10

wezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over het Provinciaal Omgevingsplan Limburg. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

2. OORDEEL OVER HET MER EN AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat ten behoeve van de keuze in het POL het MER **de essentiële informatie** bevat. Deze informatie is echter niet altijd even helder, consistent en toegankelijk gerapporteerd. In dat kader vindt de Commissie het een gemiste kans dat de methode van multi-criteria analyse niet is gebruikt om tot een rangorde in kansrijkheid van de 16 beschouwde locaties te komen. De voor de besluitvorming belangrijke (milieu)argumenten op regionaal schaalniveau waren dan explicieter zichtbaar gemaakt. Het betreft bijvoorbeeld het gegeven dat de autonome ruimtelijke ontwikkeling aan de noordwestzijde van Venlo reeds sterke invloed heeft op de geschiktheidsbeoordeling van nieuwe projectvestiging ten opzichte van de landschapsstructuur.

- De Commissie adviseert om bij het definitieve besluit over het POL de voor- en nadelen voor milieu en duurzaamheid van de keuze voor de projectvestigingslocaties expliciet te benoemen op het regionale niveau en op het locatieniveau.

2.2 Meest milieuvriendelijk alternatief (mma)

In de vergelijking van alternatieven komt er geen combinatie naar voren die met voorsprong het meest milieuvriendelijk genoemd kan worden. Ondanks de negatieve scores voor landschapsstructuur, flora, fauna en ecologische structuur wordt het alternatief Californië - Siberië als mma aangewezen, met name op grond van de aspecten verkeer en vervoer, en landschapsbeeld. Impliciet een logische afweging gezien genoemde reeds ingang gezette autonome ontwikkeling aan de noordwestzijde van Venlo.

In het addendum (hoofdstuk 12) is vervolgens, gezien de beslissing om de betreffende combinatie als voorkeursalternatief in het ontwerp POL op te nemen, richting gegeven aan de meest milieuvriendelijk inrichtingswijze. De Commissie constateert dat daarmee voor de betreffende locaties de negatieve effecten op natuur gedeeltelijk worden gemitigeerd en gecompenseerd; knelpunten worden weggenomen of verzacht.

De Commissie onderschrijft de keuze om het alternatief Californië II en Siberië II in de plusvariant als mma aan te wijzen omdat een nieuwe ruimtelijke structuur wordt gevormd met een natuur- en landschapsontwikkeling die zo

optimaal mogelijk wordt vormgegeven. De resulterende ecologische structuur kan voldoende kansen bieden voor nieuwe natuur.

- De Commissie adviseert bij de besluitvorming aan te geven of de voorgestelde ecologische verbindingen robuust genoeg zijn. Dit is van belang omdat storende randinvloeden als licht, geluid en zicht (vanuit de kassengebieden) het effectieve oppervlak van de ecologische verbinding (over een groot deel van de lengte) verkleinen en daarmee de kwaliteit van de verbinding⁸. Dit betreft vooral de lange en smalle corridor tussen de kassen van Siberië door en langs en onderdoor de A67, voor deze aansluit op de geplande corridor westelijk langs Trade Port Noord. De Commissie adviseert na te gaan of door het plaatsen van meerdere ruime faunapassages onder de snelwegen en spoorwegen in dit gebied, de kans op blokkering van faunaroutes wordt verkleind.

2.3 Toepassing vergelijkingsmethoden

De Commissie waardeert het dat geprobeerd is potentiële locaties onderling te vergelijken, te weten: de inperking tot 4 locaties en vervolgens de gedetailleerdere geschiktheidsbeoordeling van deze 4 locaties. De verschillen in milieueffecten tussen de locaties onderling zijn daarmee ten behoeve van besluitvorming voldoende in beeld gekomen.

De gevolgde werkwijze verdient echter geen navolging⁹. Zo komt de inzet van multi-criteria evaluatie beter tot zijn recht voor selectie bij een groot aantal locaties en veel minder bij het gedetailleerd vergelijken van 4 locaties. Vanuit beleidsmatig oogpunt is in beide stappen daarnaast onvoldoende beargumenteerd hoe tot beoordelingsschalen, prioriteiten en keuzen is gekomen. Dit blijkt onder meer uit het feit dat de gevoeligheidsanalyse in de rapportage weinig aandacht heeft gekregen en dat de autonome ontwikkeling niet altijd consistent in de geschiktheidsbeoordeling is betrokken.

- Ondanks de geconstateerde methodische tekortkomingen biedt het MER naar het oordeel van de Commissie een goed beeld van de milieuaspecten die van belang zijn voor de besluitvorming. De geboden informatie toont immers dat de effecten op het bestaande milieu niet doorslaggevend zijn voor de locatiekeuze. Het gaat meer om de inpassingsmaatregelen en de gewenste integrale gebiedsontwikkeling inclusief realisatie van de ecologische hoofdstructuur.

2.4 Habitatsoorten

Uit het MER blijkt dat op verscheidene locaties soorten voorkomen die onder de Habitatrictlijn vallen, o.a. Rugstreeppad, Kamsalamander, Knoflookpad, Das. Deze soorten komen voor op de lijst van beschermde soorten onder de Habitatrictlijn. De soortbescherming volgt het nee-tenzij principe: verstoren van soorten en beschadiging of vernieling van voortplantings- of rustplaatsen

⁸ Zie ook inspraakreactie nr. 34 (bijlage 4) waarin bedenkingen tegen de afmeting en het functioneren van de verbindingzones wordt geuit.

⁹ Zie ook inspraakreactie nr. 33 (bijlage 4) waarin wordt aangegeven dat er een ondoorzichtige beoordeling heeft plaatsgevonden.

is alleen toegestaan als er geen andere bevredigende oplossing bestaat en op voorwaarde dat er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn.

In het MER worden de soorten wel genoemd en effecten beschreven, echter de alternatieven worden niet specifiek op het aspect Habitatsoorten vergeleken. Het stappenplan van de Habitatrictlijn wordt niet doorlopen, zodat niet helder wordt welke alternatieven meer of minder schade aan de Habitatsoorten te weeg brengen.

- De Commissie adviseert bij het nemen van het besluit het stappenplan¹⁰ voor de Habitatrictlijn te volgen, zodat bij het nemen van een keuze de belangen van Habitatsoorten een rol hebben kunnen spelen.

2.5 Autonome ontwikkeling

Bij de autonome ontwikkeling wordt een tijdhorizon gemist waarbinnen deze ontwikkelingen geplaatst worden. Er worden diverse bestemmingsplannen genoemd. Als deze plannen alle gehonoreerd worden lopen de centrumgebieden alsnog vol, naast de projectvestigingen¹¹.

- De Commissie adviseert inzicht te geven hoe het POL deze ontwikkelingen in goede banen kan leiden.

2.6 Grondwaterstandverlagingen

In hoofdstuk 8 ontbreekt een beschrijving van de methode en de aannamen die gehanteerd en gedaan zijn voor de berekeningen van de grondwaterstandverlagingen. De orde van grootte van de verlagingen zijn wel reëel maar het is niet inzichtelijk of er verschillen bij de alternatieven ontstaan door bijvoorbeeld de dichtheid van het slotenstelsel.

- Bij de verdere besluitvorming adviseert de Commissie aan te geven hoe de ligging van het oppervlaktewater wordt meegenomen bij berekening van de verlaging van de grondwaterstanden.

2.7 Evaluatieprogramma

Naast de genoemde lijst van aandachtspunten in het MER vraagt de Commissie aandacht voor het proces van planbewaking.

¹⁰ Stappenplan voor de Habitatrictlijn:

1. Bestaat er zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast?
2. Als die zekerheid niet bestaat, zijn er alternatieve oplossingen die deze zekerheid wel kunnen geven?
3. Bestaan er dwingende redenen van groot openbaar belang om het project te rechtvaardigen indien aantasting van de natuurlijke kenmerken plaatsvindt en bij 'ontstentenis' van alternatieve oplossingen (zie ook § 3.1)?
4. Welke compenserende maatregelen worden getroffen indien het project wordt uitgevoerd?

¹¹ Zie ook inspraakreacties nrs. 1 en 27 (bijlage 4) welke aangeven (her)vestiging alleen mogelijk te maken in de aangewezen projectvestigingslocaties.